

A vérátömlesztés (transzfúzió) tájékoztatója

KEDVES BETEGÜNK! Tisztelt Hozzátartozó!

Az idegsebészeti beavatkozás, műtét során felmerülhet vérpótlás szükségessége. Fontos, hogy ismereteket szerezzen az ezzel kapcsolatos tudnivalókról, lehetőségekről. Éppen ezért kérjük, olvassa el tájékoztató anyagunkat, és konzultálja meg minden kérdését altató orvosával, illetve kezelőorvosával.

A sebész és az altatóorvos a műtét során a saját eszközeivel mindent megtesz annak érdekében, hogy minél kevesebb legyen a vérveszteség. A nagyobb erek vérzéseinek megszüntetése a sebész feladata. A kisebb erek vérzését az altatóorvos (aneszteziológus) képes befolyásolni, gyógyszeresen csökkenteni, bizonyos mértékig.

MI A VÉRÁTÖMLESZTÉS (TRANSZFÚZIÓ)?

Vérátömlesztésen a gyógykezelés alatt álló személy érrendszerébe történő vér vagy vérkészítmény bevitelét értjük, amelynek kivitelezésénél a sterilitásra, a biológiai ártalmatlanságra, a beadásra kerülő készítmény biológiai hatékonyságának megőrzésére és az esetleges szövődmények kivédésére egyaránt tekintettel kell lenni. A beadásra kerülő vér, vérkészítmény, más emberektől levett, szigorú szakmai szabályok szerint kivizsgált és tárolt teljes vér vagy véralkotórészek.

MIKOR VAN SZÜKSÉG VÉRÁTÖMLESZTÉSRE (TRANSZFÚZIÓRA)?

Hiány esetén: vérvesztés vagy a vörösvértestek pusztulása miatti vérszegénység.

A keringő vér mennyiségének jelentős csökkenése műtéti beavatkozás kapcsán.

A szervezetben a hiányzó alkotóelemek valamelyikének (pl. vörösvértest, fehérvérsejt, vérlemezke) termelése nem elégséges vagy fokozottan pusztul és más módon (gyógyszerrel, infúziós oldattal) nem, csak idegen véralkotóelem bevitelével pótolható.

A VÉRÁTÖMLESZTÉS LEGGYAKORIBB FORMÁI

Teljes vér adását ma már nem alkalmazzuk.

Vörösvérsejt-koncentrátum

A vérátömlesztés legismertebb, leggyakrabban alkalmazott típusa. A leadott vérből a vörösvérsejteket, csekély mennyiségű plazmát, továbbá a vörösvérsejteket tápláló oldatot tartalmazza. Adása akkor szükséges és indokolt, ha a beteg vérszegénysége gyógyszeresen nem javítható és a vérszegénység mértéke olyan fokú, hogy a vörösvérsejtek, illetve a vérfesték mennyisége nem elegendő a nélkülözhetetlen oxigén szállításához.

Az orvosok törekvése ilyenkor nem az, hogy helyreállítsák a „normál” értéket, hanem az, hogy az éppen szükséges mennyiséget pótolják.

Vérlemezke-koncentrátum

A vérlemezkek pótlására általában akkor van szükség, ha a csontvelő nem képes elegendőt termelni és a hiány mértéke akkora, hogy a beteg ezen ok miatt válik vérezkennyé.

A leadott teljes vérekből centrifugálással elkülönítik a vérlemezkéket, külön zárt zsákban. Miután a rászoruló betegeknek viszonylag nagy mennyiségre van belőle szükségük, általában 4-8, azonos vércsoportú véradótól származó vérlemezkét töltenek össze egy zsákba.

A VÉRÁTÖMLESZTÉS MENETE

Az Ön számára, laboratóriumi próbákkal az Országos Vérellátó Szolgálat által kiválasztott vért, vérkészítményt Intézetünk vérbankjában szigorúan ellenőrzött körülmények között tároljuk a beadásig. Amennyiben szükségessé válik a vérátömlesztés, az elrendelő orvos ismételtlen meghatározza az Ön és a beadandó készítmény vércsoportját (OAB, Rh). Amennyiben megfelelő a vizsgálat eredménye beadható a vérkészítmény cseppinfúzió formájában. A vérátömlesztés első perceiben az orvos, nővér Ön mellett tartózkodik, hogy észlelhessen az esetleges akut szövődményeket, természetesen a beavatkozás szoros orvosi és nővéri felügyelet mellett zajlik.

MILYEN KÖVETKEZMÉNYEKEL JÁR A VÉRÁTÖMLESZTÉS ELMARADÁSA?

A vérátömlesztés javallatát csak kritikus esetben állítjuk fel, mivel minden transzfúzió veszélyeket rejt magában. A javallat tehát általában életveszélyes állapotokban születik meg, és a beavatkozás elmaradása keringési elégtelenséghez, akár halálhoz is vezethet. Enyhébb javallat esetén a vérátömlesztés elmaradása tartós gyengeséggel, erőtlenességgel, szédüléssel, aluszékonysággal, a gyógyulás meghosszabbodásával jár.

MILYEN SZÖVŐDMÉNYEI LEHETNEK A VÉRÁTÖMLESZTÉSNEK?

A beavatkozás az előnyök mellett hátrányokkal is járhat az egészségi állapotra vonatkozóan. A bevitt idegen sejtek sohasem azonosak teljes mértékben a sajátjával, ezért azokat a szervezet elsősorban láz, veseműködési zavarok, allergiás bőrjelenségek és más szövődmények kíséretében kivetheti magából, annak ellenére is, hogy erre a vérátömlesztés előtti, szabályszerűen elvégzett laboratóriumi vizsgálatok eredménye nem utalt. E szövődmények valószínűsége jelenlegi ismereteink szerint 1% alatt van. Vérátömlesztéssel az előírt szűrő vizsgálatok negatív eredménye ellenére is bizonyos fertőzések (elsősorban májgyulladás, esetleg AIDS) kórokozóját lehet átvinni. Nem megfelelően kiválasztott (OAB, Rh) vér beadása halálos szövődményekkel is járhat, ilyen esetben a vért bekötő orvos büntetőjogilag felelősségre vonható.